

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 16CoP/84/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415206389  
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6415206389.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej v právnej veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov T. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XX a W. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, zastúpeného Mgr. et Mgr. Líviou Kostovou, advokátkou, Advokátska kancelária v Žiari nad Hronom, Pod Donátom 5, o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/35/2015-68 zo dňa 23. 09. 2015, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol, **p o t v r d z u j e**;  
vo zvyšku zostáva rozsudok nedotknutý.

### odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k malol. A. B. zo sumy 100,- EUR na sumu 30,- EUR, resp. na sumu 50,- EUR zamietol. Zamietol aj návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 180,- EUR mesačne od 01. 01. 2016 a na uloženie povinnosti otcovi prispievať mal. dieťaťu v mesiaci jún každého kalendárneho roka sumou 100,- EUR a návrh na zaplatenie liečebných nákladov za rok 2015 v sume 100,- EUR. Konanie o návrhu matky na uloženie povinnosti otcovi zaplatiť liečebné náklady za rok 2014 zastavil. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vyživovacia povinnosť otca bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 8P/419/2011 z 08. 03. 2012. V tom čase matka poberala sociálne dávky 58 EUR a na základe dohody o vykonaní práce mala príjem 20 až 50 EUR mesačne. Otec pracoval ako samostatne zárobkovo činná osoba s príjmom 800 až 900,- EUR mesačne. Otec mal podľa živnostenského oprávnenia v predmete činnosti piliarsku výrobu, maliarske a a natieračské práce. Podnikanie ukončil k 01. 03. 2015 a odvtedy je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Od 01. 04. 2015 mu bola priznaná dávka pomoci v hmotnej núdzi v sume 117,40 EUR, od septembra 2015 bola táto dávka znížená na sumu 71,70 EUR z dôvodu, že uzavrel dohodu o pracovnej činnosti v spoločnosti SURHOLZ, s. r. o., kde v r. 2015 dosahoval čistý príjem vo výške 60,99 EUR. Otec žil v spoločnej domácnosti s X. S. v I., ktorá mala vyživovaciu povinnosť k dvom deťom. Na strane matky došlo k zmene pomerov v tom, že jej pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému M. Q., nar. XX. XX. XXXX. Poberá rodičovský príspevok vo výške 203,20 EUR mesačne a prídavky na deti v sume 47,04 EUR. Žije v spoločnej domácnosti s druhom, ktorého čistý mesačný príjem je 612,14 EUR. Z príjmu spláca hypotekárny úver a ďalšie spotrebiteľské úvery. Je spoluvlastníčkou rodinného domu, v ktorom býva, v podiele 1/4. Maloletá A. je žiačkou 5 ročníka Základnej školy v H., navštevuje Základnú umeleckú školu v H., hrá na klavíri. Dieťa má zdravotné problémy, má zabezpečený 22 dňový pobyt v Kúpeľoch Horný Smokovec za ktorý matka uhradila sumu 50 EUR, má pravidelné výdavky na lieky.

Okresný súd zistil, že od ostatnej úpravy výživného v roku 2012 došlo k zmene pomerov na strane otca, ktorý je v súčasnosti nezamestnaný a na sociálnych dávkach, žije s družkou, s ktorou sa podieľa na uhrádzaní nákladov na bývanie. Otec dieťaťa je zdravý, vyučený v odbore maliar natierač, je tiež podielovým spoluvlastníkom domovej nehnuteľnosti v kat. úz. I. v podiele 1, ktorú však neužíva. Otec sa s maloletou nestretáva, nad rámec vyživovacej povinnosti jej neprispieva. Celkovú starostlivosť o dieťa zabezpečuje len matka. U matky došlo k zmene pomerov tým, že jej pribudla vyživovacia povinnosť, je na materskej dovolenke. Aj matka žije s partnerom M. U., s ktorým sa spoločne podieľajú na výdavkoch na domácnosť. Matka má zvýšené výdavky s maloletou, ktorá nastúpila školskú dochádzku na druhom stupni základnej školy, u dieťaťa pretrvávajú zdravotné problémy, alergie, ktoré boli konštatované aj v čase predošlého súdneho rozhodnutia.

Okresný súd zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti s odôvodnením, že nemôže byť na ťarchu maloletého dieťaťa skutočnosť, že zrušil živnosť a že je nezamestnaný. Aj keď otec predložil doklady, z ktorých vyplýva, že si hľadal prácu a že zatiaľ pracuje na dohodu o pracovnej činnosti, okresný súd vyhodnotil majetkové pomery otca komplexne. Vychádzal z toho, že je spoluvlastníkom nehnuteľností, že žije v spoločnej domácnosti s družkou, takže náklady na domácnosť neznáša výlučne sám, a že okrem maloletej A. nemá inú vyživovaciu povinnosť. Pri posudzovaní schopností a možností otca nebol rozhodujúci iba jeho skutočne dosahovaný príjem, ale aj vôľa a snaha dosiahnuť čo najvyšší príjem. Vychádzal z toho, že je povinnosťou rodiča upraviť si osobné a zárobkové pomery tak, aby bol schopný riadne a včas plniť si vyživovaciu povinnosť. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu určeným výživným. Pre posúdenie možností a schopností rodiča platí výživné nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti, dané jeho fyzickým stavom, nadaním, pracovnými skúsenosťami. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Zároveň zamietol aj návrh matky, ktorá požadovala zvýšenie vyživovacej povinnosti na sumu 180 EUR od 01. 01. 2016, lebo v čase rozhodnutia súdu neboli ešte zrejmé potreby dieťaťa a možnosti rodičov v tomto budúcom období. Návrh matky, aby sa otec podieľal na úhrade liečebných nákladov okresný súd zamietol s odôvodnením, že boli zohľadnené vo vyživovacej povinnosti otca v určenej sume 100,- EUR mesačne.

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 36 ods. 1, § 62 § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 3 Zákona o rodine.

Otec maloletej vo včas podanom odvolaní okresnému súdu vytykal nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie. Zotrvával na tom, že preukázal závažnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Okresný súd nedostatočne porovnal príjem, ktorý dosahoval v čase predošlého rozhodnutia v roku 2012 a súčasný príjem v sume 138,69 EUR. Preukázaný príjem otca zodpovedá podstatnej zmene pomerov, pretože z tohto príjmu nie je schopný pokryť základné životné potreby a hradiť výživné. Ďalej poukázal na skutočnosť, že neschopnosť platenia výživného v určenej sume bola dôvodom na začatie jeho trestného stíhania pre zanedbanie povinnej výživy a v tejto trestnej veci prebieha na Okresnom súde Žiar nad Hronom konanie. Nevyhovením návrhu na zníženie výživného je otec vystavený trestnému stíhaniu, čo odporuje princípom, lebo rozhodnutím súdu je uložená povinnosť, ktorú nemôže a nevie plniť. Okresný súd nerešpektoval kritériá primeranosti, aby oprávnený rodič nebol zvýhodnený, nezohľadnil záujem otca ako povinnej osoby, aby sa nedostal do situácie, kedy svoje povinnosti nemôže plniť. Okresný súd argumentoval, že otec je spoluvlastníkom nehnuteľností, tieto však užíva jeho matka a sestra. Vlastníkom nehnuteľností je aj matka maloletej, ktorá nehnuteľnosti užíva. Životné minimum na dieťa zodpovedá sume 90,42 EUR, ale vzhľadom na súdom určené výživné 100 EUR, prídavok na dieťa v sume 23,52 EUR a minimálne výživné zo strany matky 27,13 EUR dosahuje maloletá mesačný príjem 150,65 EUR. Naproti tomu zistený príjem otca nedosahuje ani sumu životného minima vo výške 198,09 EUR, z čoho vyplýva, že otec sa zadlžuje. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné nároky dieťaťa obmedziť a prispôbiť životnej úrovni rodičov. Navrhol rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Matka maloletej vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že pre určenie vyživovacej povinnosti nie je smerodajný aktuálny príjem otca, ale jeho schopnosti a možnosti. Vyživovacia povinnosť k maloletým deťom má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Otec ničím nepreukázal, že by sa snažil zvýšiť svoj príjem aspoň čiastočne. Jeho vzdelanie, v minulosti vykonávaná práca a prax mu umožňujú dosahovať

príjem, z ktorého by si plnil vyživovaciu povinnosť. Jeho zdravotný stav mu umožňuje zamestnať sa. Keby si hľadal zamestnanie, mal by príjem aj vo výške životného minima. Otec vyše rok a pol dcéru nezavolať, neposlal správu k sviatkom, ani si ju k sebe neberie. Trestné oznámenie za neplatenie výživného matka podala ešte v čase, keď bol otec zamestnaný. Navrhla rozhodnutie okresného súdu potvrdiť.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2, písm. a) OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 OSP napadnutý rozsudok podľa § 219 ods.1, 2 OSP potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 62 ods.1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods.2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa § 62 ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods.1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Okresný súd zamietol návrh otca maloletej na zníženie výživného vyhodnotením jeho majetkových pomerov, keď vychádzal z toho, že je spoluvlastníkom nehnuteľností, že žije v spoločnej domácnosti s družkou a náklady na domácnosť neznáša výlučne sám, a že nemá inú vyživovaciu povinnosť. Súčasne na zníženie výživného nepovažoval za postačujúce iba skutočne dosahovaný príjem otca, lebo deklarovaným príjmovým pomerom otca sú nadradené jeho vôľa a snaha dosiahnuť čo najvyšší príjem, čo otec maloletej nepreukázal.

Z obsahu súdneho spisu, výpovede otca na pojednávaní 24. 06. 2015, vyplýva, že od roku 2005 až doteraz vykonával prácu ako pilčík, o čom má preukaz odbornej kvalifikácie, ale tieto práce doteraz stále vykonával len pre firmu Drevoproduct, s. r. o., Žarnovica, ktorá zanikla. To bol dôvod, pre ktorý aj zrušil svoju živnosť. Otec návrh na zníženie výživného v podstate odôvodňoval iba skutočnosťou, že v roku 2015 zrušil živnosť, je v evidencii nezamestnaných a od mája 2015 bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Súčasne deklaroval, že žije v spoločnej domácnosti s družkou, ktorá má ešte tri vyživovacie povinnosti. V odvolaní otec rozšíril dôvody pre zníženie výživného tým, že je proti nemu vedené trestné stíhanie pre zanedbanie vyživovacej povinnosti.

Okresný súd správne pri rozhodovaní vychádzal z toho, zmena pomerov, ktorú preukázal otec sama osebe nebola dôvodom na zníženie jeho vyživovacej povinnosti, lebo sa mu nepodarilo preukázať, že vzhľadom na svoj zdravotný stav, vyučenie v odbore a pracovné skúsenosti skutočne nie je schopný zabezpečiť si taký zdroj príjmov, z ktorého by bol schopný plniť určenú vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd dodáva, že otec ani v odvolacom konaní netvrdil a nepreukázal, že by sa na výchove a starostlivosti o maloletú dcéru podieľal aj inak ako platením výživného. S maloletou dcérou nekomunikuje, nevytvára si k nej vzťah, vyživovaciu povinnosť si riadne neplnil už pred podaním návrhu na zníženie výživného, čoho zrejším dôsledkom je jeho trestné stíhanie. Dôvodom na zníženie výživného nemôže byť skutočnosť, že otec je v súvislosti so zanedbaním vyživovacej povinnosti trestne stíhaný. Tvrdenia uvedené v tomto smere v odvolaní sa javia vzhľadom na postoj otca ako účelové. Otec požiadal o zníženie výživného

bezprostredne po zrušení živnosti a po priznaní sociálnych dávok, keď v návrhu nijako nepreukazoval, či a ako prejavil snahu a možnosti zabezpečovať si potrebné zdroje príjmov.

Ani prípadná subjektívna neschopnosť, nezáujem otca aktívnejšie si hľadať zamestnanie a zdroj príjmov, nemôže byť dôvodom na to, aby bolo bremeno vyživovacej povinnosti prenesené na matku, ktorá sama preukázala zmenu pomerov. Matke pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu a má obmedzený zdroj príjmov, pretože je na materskej dovolenke. Okresný súd správne konštatoval zmenu pomerov na strane oboch rodičov aj maloletého dieťaťa. Výdavky na dieťa, ktoré uviedla matka, otec nespochybnil. Uvedené výdavky sú vynakladané na prospech všestranného rozvoja dieťaťa, ktoré vykonáva záujmovú činnosť, ale súčasne, vzhľadom na pretrvávajúce zdravotné problémy, maloletá vyžaduje dodatočné výdavky na zdravotnú starostlivosť. Za tohto stavu otec nepreukázal, že rozhodnutie okresného súdu nerešpektuje kritériá primeranosti, že rozhodnutie, ktorým ponechal súd v platnosti určené výživné v sume 100,- EUR, zvyhodňuje matku, resp. maloletú.

Odvolací súd na dôvody uvedené v rozhodnutí okresného súdu poukazuje, stotožnil sa s nimi v zmysle § 219 ods. 2 OSP. Otec v odvolaní nepredložil dôkazy, ktoré by v časových a vecných súvislostiach vyvracali záver okresného súdu, ktorý návrh na zníženie vyživovacej povinnosti otca zamietol.

Okresný súd správne zistil skutkový stav, vyvodil z neho zodpovedajúci právny záver, rešpektoval príslušnú právnu úpravu a zohľadnil všetky právne významné skutočnosti. Jeho rozhodnutie je preto vecne správne a krajský súd ho potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.